

Тернопільський національний економічний університет

Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота

3

«Глобальної економіки»

на тему:

«Прямі іноземні інвестиції в глобальній економіці»

Студентки групи ЕТ-41

Нестер Ю. І.

Керівник:

д.е.н., професор

Козюк В.В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ESTS _____

Члени комісії _____

Тернопіль - 2017

Зміст

Вступ.....	4-5
1. Теоретичні моделі руху прямих іноземних інвестицій.....	6-9
2. Аналіз чутливості прямих іноземних інвестицій до глобальних факторів.....	10-13
3. Оцінка залучення Україною прямих іноземних інвестицій.....	14-19
4. Політика підвищення глобальної атракційності України для прямих іноземних інвестицій.....	20-22
Висновки.....	23-24
Список використаної літератури.....	25-26

План

Вступ

1. Теоретичні моделі руху прямих іноземних інвестицій.
2. Аналіз чутливості прямих іноземних інвестицій до глобальних факторів.
3. Оцінка залучення Україною прямих іноземних інвестицій.
4. Політика підвищення глобальної атракційності України для прямих іноземних інвестицій.

Висновки

Список літератури

Вступ

Актуальність теми дослідження. Інтенсивне розширення міжнародних економічних відносин є однією з основних рис розвитку світової економіки другої половини ХХ - початку ХХІ століття, що проявляється у розвитку і поглибленні системи міжнародного поділу праці, активізації транскордонного руху капіталу, глобалізації бізнесу, розширення доступу іноземних компаній на національні ринки, інтенсифікації обміну науково-технічними знаннями, ноу-хау та інформацією. Посилення впливу зовнішніх чинників на соціально-економічний розвиток окремих країн веде до поглиблення міжнародної інтеграції і розширення економічного співробітництва, ключовим ресурсом яких є прямі іноземні інвестиції (далі ПІІ). У сучасних умовах ПІІ виступають одним із важливих інструментів забезпечення умов виходу з економічної кризи, зростання науково-технічного прогресу, ефективних структурних зрушень у народному господарстві, тощо.

Особливо велике значення вони набувають в трансформаційний період, що характеризується глибокими змінами макроекономічних умов функціонування економіки. Приплив іноземного капіталу полегшує вирішення багатьох проблем, що стоять перед країною-імпортером капіталу, тому залучення і ефективно включення іноземних інвестицій в систему чинників економічного зростання є найважливішою стратегічною і тактичною задачею багатьох країн.

Слід зазначити, що різноманіття форм ПІІ визначає масштабний і багатосторонній вплив, який вони здатні справляти на соціально-економічний розвиток країн-одержувачів інвестицій, що обумовлює розгляд ПІІ як одного з важливих чинників економічного зростання. По-перше, приплив ПІІ впливає на розвиток ринкових відносин і формування цивілізованих відносин між державою і бізнесом. По-друге, використання ПІІ сприяє запозиченню і поширенню різноманітного зарубіжного досвіду і ноу-хау. По-третє, іноземний капітал служить одним з інструментів прискорення інтеграції країни в світову економіку і вирішення протиріч між неухильно зростаючою потребою в інвестиційних ресурсах і їх внутрішньої обмеженістю.

Так, ґрунтовні дослідження методології залучення прямих іноземних інвестицій в умовах глобальної конкуренції відображені у працях українських і зарубіжних дослідників, зокрема: Є.Бойка, В.Гейця, В.Василенка, В.Волошина, О.Власюка, О.Гаврилюка, Б.Губського, М.Денисенка, Б.Данилишина, О.Рогача, В.Загорського, Д.Лук'яненка, А.Мерзляка, А.Пересади, А.Мокія, А.Поручника, А.Румянцева, А.Сухорукова, А.Степаненка, Д.Стеченка, , І.Ткачук, С.Писаренко, В.Федоренка, А.Філіпенка, М.Чумаченка, В.Шеремета, М.Якубовського, К.Акамацу, Л.Баклі, Е.Берлоу, Є.Бріґхем, О. Вільямсон, Р.Вернон, Д. Гофман, Дж.Данінґ, Х.Грей, К.Іверсен, Д.Каддінґтон, М.Кассон, Ч.Кіндлеберґер, Р.Коуз, Р.Манделл, А.Ругман, М.Портер, П.Семюелсон, Я.Тінберґен, С.Хаймер, П.Фішер та ін.

Мета і завдання дослідження. Метою курсової роботи є: дослідження моделей руху ПІІ, їх чутливості до глобальних факторів та розробка рекомендацій щодо оптимізації залучення й використання ПІІ в умовах глобалізації економік, та модернізації національної економіки.

Досягнення поставленої мети передбачає постановку і вирішення наступних завдань:

- розглянути розуміння теоретичних моделей руху прямих іноземних інвестицій в глобальній економіці;
- визначити роль і стимули приваблення прямого іноземного капіталу;
- проаналізувати сучасний стан глобальних інвестиційних потоків;
- на основі зарубіжного досвіду запропонувати шляхи удосконалення механізмів залучення прямих іноземних інвестицій в Україну.

Об'єктом дослідження є прямі іноземні інвестиції в глобальній економіці.

Предмет дослідження є поняття, моделі та сучасні тенденції розвитку прямих іноземних інвестицій в розрізі їх чутливості до глобальних факторів.

1. Теоретичні моделі руху прямих іноземних інвестицій.

Постійне зростанням обсягів прямих іноземних інвестицій (ПІІ), поява якісно нових характеристик руху інвестицій є найважливішою особливістю інтенсифікації процесів глобалізації, транснаціоналізації та інтернаціоналізації системи міжнародних фінансів. На даний момент важливе значення серед інших форм міжнародного руху капіталу, відіграють ПІІ, що здійснюються транснаціональними компаніями (ТНК). Лібералізація сфери регулювання ПІІ, сприяє здійсненню цієї ролі, що відбувається в більшості країнах світу в межах тенденції щодо підвищення прозорості політики заохочення розвитку ринкових відносин [2].

Як окрема сфера наукових досліджень теорія ПІІ розпочала свій розвиток в 60-х роках ХХ ст., після того як С.Хаймер розділив прямі іноземні інвестиції та портфельні інвестиції. На основі багатьох наукових літературних джерел здійснено узагальнення підходів до визначення суті «прямі іноземні інвестиції» (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Полісемія визначень поняття «прямі іноземні інвестиції»

Автор	Зміст поняття
1	2
С. Хаймер [3]	ПІІ – це термін, що описує операцію отримання за кордоном фізичних активів, за якої поточний контроль залишається у багатонаціональної компанії у неї на батьківщині. Іншими словами контроль – це ключовий елемент ПІІ
Дж. Даннінг [4]	Інвестиції здійснюються поза межами країни базування, але країни-реципієнта. Контроль за ресурсами, що переводяться залишається в інвестора. Вони складаються з набору активів та проміжних продуктів, таких як технологія, капітал, доступ до ринків та підприємливість.
А. Пересада [5]	Інвестиції зазвичай здійснюються без фінансових посередників у виробничі фонди з метою одержання доходу і участі в управлінні виробництвом. Іноді, інвестор послідовно збільшує прямі інвестиції з метою заволодіння контрольним пакетом акцій(паїв).
О. Рогач [6]	Реальні капіталовкладення в підприємства, обладнання, землю, технологію або послуги, що створюють матеріальну базу для розширення бізнесу за національні кордони.

1	2
С. Тесля [7]	Це матеріальні і нематеріальні капітали, які вкладають держава, компанія, підприємець в інші підприємства за кордоном для отримання підприємницького прибутку, за умови довготермінового економічного інтересу та наявності права брати участь в управлінських рішеннях.
Організація промислового розвитку ООН [2]	Чистий притік інвестицій з метою придбання довготермінового впливу на управління підприємством (10% від акцій або паїв з правом голосу або кількох голосів), яке знаходиться у країні, відмінній від державиінвестора. Вони становлять суму інвестицій в акції, реінвестицію прибутків, інші довготермінові та деякі короткотермінові капітальні потоки

**Складено автором на основі джерел: [2,3,4,5,6,7]*

Отже, іноземні інвестиції - всі види інтелектуальних та майнових цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємницької та багатьох інших видів діяльності з метою отримання прибутку [3].

Теорії прямих іноземних інвестицій відображають моделі прямих іноземних інвестицій (ПІІ) та основні дослідження щодо мотивацій руху прямих іноземних інвестицій, які були розроблені Д. Даннінгом, М. Портером та Р. Верноном (табл.1.2). Економісти вважають, що ПІІ є важливим елементом економічного розвитку в усіх країнах, особливо в країнах, що розвиваються.

Таблиця 1.2

Теоретичні моделі руху прямих іноземних інвестицій

Теорії	Зміст теорії	Автори
1	2	3
Теорія конкурентних переваг	Центральне місце в концепції займає ідея так званого національного ромба, який розкриває основні характеристики (детермінанти) економіки, що формують конкурентну макросередовище, в якій діють фірми цієї країни.	Портер, 1991
Теорії міжнародного виробництва: Теорія структури попиту	- Інвестиційний напрямок показує більшу привабливість для країни з аналогічною структурою попиту в країні походження, по відношенню до країн з іншою структурою попиту	Хікс, 1939 Філліпс, 1958 Вебер, 1929 р Даннінг, 1980

1	2	3
Теорія розташування Еклектична теорія	- Яка економічна діяльність повинна бути розташована, де і чому? - Причини локалізації пов'язані з кількома перевагами: від власності, місцезнаходження фірми і міжнародного середовища	
Теорія інтерналізації - Теорія витрат на транзакцію	Розвиток транснаціональних компаній дозволяє маніпулювання операціями в рамках фірми, щоб звести до мінімуму втрати	Рональд Коуз, 1937 рік Баклі і Кассон 1976, 1985

**Складено автором на основі джерела: [8]*

Згідно з теорією конкурентних переваг компанії пов'язані з володінням цінними активами, такі переваги обумовлені наявністю цінних активів, які компанія може використовувати для проникнення на ринки інших країн діючи за допомогою ПІІ.

Теорія міжнародного виробництва характеризується тим, що процес прямого вкладення капіталу в закордонні підприємства впливає, як на міжнародну комерційну діяльність, так і на її внутрішню корпоративну діяльність. Згідно з цією теорією ведення бізнесу закордоном за допомогою ПІІ доцільно в разі виконання таких умов:

- наявність конкурентних переваг;
- наявність переваг від розміщення виробничих потужностей закордоном;
- наявність переваг від інтерналізації ведення бізнесу.

Теорія інтерналізації діє на підставі трансакційних витрат, які пов'язані з веденням переговорів та укладанням контрактів. За цією теорією впливає висновок, що у разі низького рівня трансакційних витрат компаніям більш вигідно укласти контракти з іноземними фірмами та здійснювати комерційну діяльність на міжнародному ринку через продаж ліцензій на використання своїх торгових марок, або прав на відкриття компаній на умовах франчайзингу [9].

Практика підтверджує, що в процесах глобалізації світової економіки ПІІ виконують важливу роль в порівнянні з іншими формами економічного

співробітництва. Роль прямих іноземних інвестицій полягає в наступному [10; 11; 12; 13; 14]:

- є відмінним додатковим джерелом грошей для розширення та оновлення основних фондів, реалізації інвестиційних проектів та програм, які забезпечують відродження і пожвавлення економіки, а також внутрішнє насичення ринку конкурентоспроможними товарами і послугами;

- дозволяють впроваджувати прогресивні технології, сучасні методи менеджменту та маркетингу, а також ноу-хау;

- так як вони зазвичай направляються на конкретні цілі і об'єкти, все це супроводжується в підприємстві вищою підготовкою персоналу, який ефективно використовуватиме різноманітні нові технології, ринкові механізми, міжнародні контракти і т.п.;

- дозволяє закріпити і освоїти досвід функціонування підприємств, які працюють в умовах ринкової економіки, та яким властиві інші "правила гри", що збільшує хвилю прямих іноземних інвестицій, а також надає іноземному інвестору більше впевненості щодо повернення йому вкладених коштів, з хорошим доходом. Крім того, це дозволить пришвидшити формування в вітчизняній економіці сприятливого інвестиційного клімату, що є сприятливим як для національних, так і для іноземних інвесторів;

- пришвидшує процес інтеграції економіки в світове господарство, розробляє ефективні процеси інтеграції, покращує використання різних переваг міжнародного співробітництва;

- дозволяють уникнути додаткового навантаження на зовнішній борг, на протипагу різним позикам і кредитам, а також сприяє новому надходженню грошових коштів для погашення зовнішнього боргу.

Таким чином, прямі іноземні інвестиції є предметом зтяжного інтересу з боку резидента однієї країни (прямого інвестора) підприємству-резиденту іншої країни (підприємства з прямими інвестиціями). Для інвестора основною метою є бажання розміщувати капітал в тих країнах і в тих галузях, де він принесе максимальний прибуток і диверсифікує ризики.

2. Аналіз чутливості прямих іноземних інвестицій до глобальних факторів.

Потоки ПІІ різко зросли за останні роки. Проте розподіл прямих іноземних інвестицій є дуже нерівномірним і країни, що розвиваються стикаються з великими труднощами при залученні іноземних інвесторів. Прямі іноземні інвестиції створюють економічні вигоди для країн-реципієнтів шляхом надання капіталу, іноземної валюти, технологій та посилення конкуренція та доступ на зовнішні ринки [15].

На даний момент, основними важливими інструментами державного регулювання сучасного механізму іноземних інвестицій є правові стимули та різноманітні пільги, що сприяють ефективнішому залученню іноземного капіталу та його спрямуванню у регіони пріоритетного розвитку. Основна мета політики стимулювання інвестицій – впливати на величину, характер і напрям інвестиційних потоків. У силу національного режиму національний і закордонний інвестори мають однакові права на одержання стимулів.

Потоки ПІІ є дуже чутливими до глобальних факторів, а саме:

Таблиця 2.1.

Фактори впливу на ПІІ

Глобально-економічні	<ul style="list-style-type: none"> ➤ рівень транснаціоналізації та регіональної інтеграції; ➤ стабільність світової валютної системи; ➤ рівень розвитку міжнародної інвестиційної інфраструктури;
Загально-економічні	<ul style="list-style-type: none"> ➤ темпи економічного зростання; ➤ рівень і динаміка інфляції; ➤ співвідношення споживання і заощадження; ➤ стан платіжного балансу;
Ресурсно-економічні	<ul style="list-style-type: none"> ➤ наявність та якість природних ресурсів; ➤ географічне положення;
Політико-економічні	<ul style="list-style-type: none"> ➤ політична стабільність; ➤ корумпованість влади; ➤ ступінь втручання уряду в економіку;

*Складено автором на основі джерела: [16]

Розглядаючи динаміку залежності ПІІ від рівня інфляції (дефлятор ВВП) у світовому вимірі, можна спостерігати значний спад ПІІ (у % від ВВП) у періодах 2007-2009 р., та у 2013-2014 рр., та відповідне зниження рівня інфляції (рис. 2.1.).

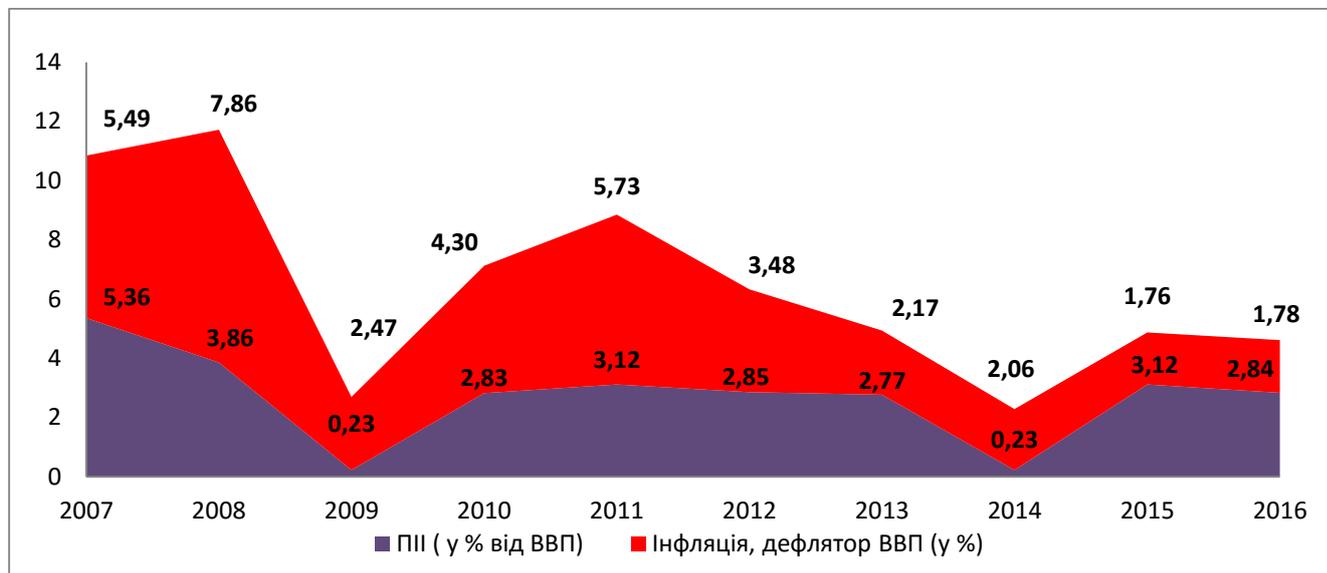

Рис. 2.1. Чутливість ПІІ (у % від ВВП) до інфляції, дефлятор ВВП (у %)

*Складено автором на основі джерела: [17]

Вагомими факторами з високим рівнем кореляції у відношенні до ПІІ є глобальний рух товарів і послуг, які можна відобразити через експорт та імпорт товарів і послуг (у % до ВВП) (рис.2.2.)

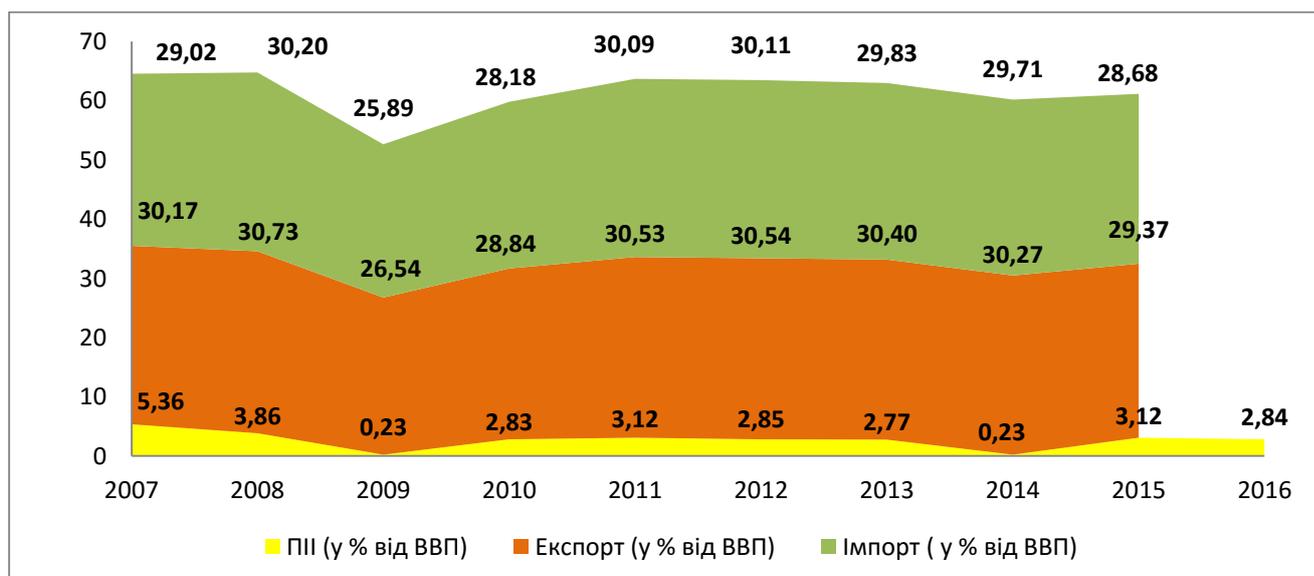

Рис. 2.3. Чутливість ПІІ (у % до ВВП) до експорту (у % від ВВП) та імпорту (у % від ВВП)

*Складено автором на основі джерела: [17]

Зміни загального рівня цін на товари та послуги, які імпортуються чи експортуються можна розглянути за допомогою інфляції споживчих цін (рис. 2.3.). Найбільший спад, як для ПІІ (у % від ВВП), так і для інфляції споживчих цін (у %) характерний для періоду з 2008-2009 рр.

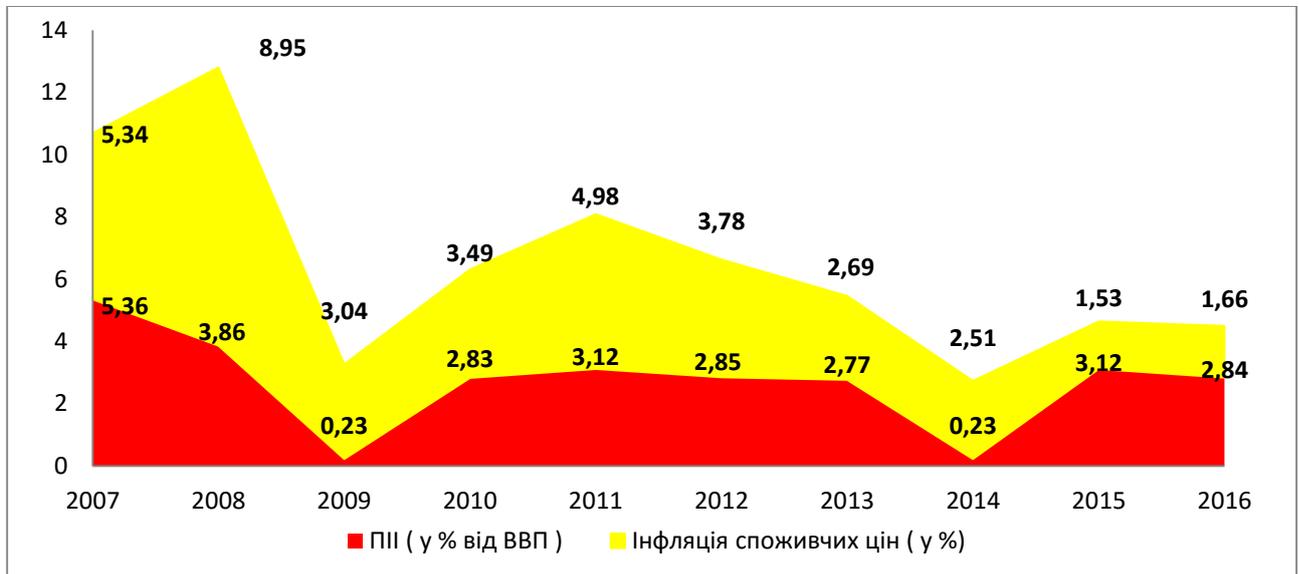

Рис. 2.4. Чутливість ПІІ (у % до ВВП) до інфляції споживчих цін (у %)

*Складено автором на основі джерела: [17]

Сукупні резерви провідних країн світу відображають взаємозалежність тенденції ПІІ у світовому вимірі (рис. 2.5.). Збільшення резервів прямолінійно впливає до активності руху ПІІ, і навпаки зниження сукупних резервів провокує спад активності руху ПІІ.

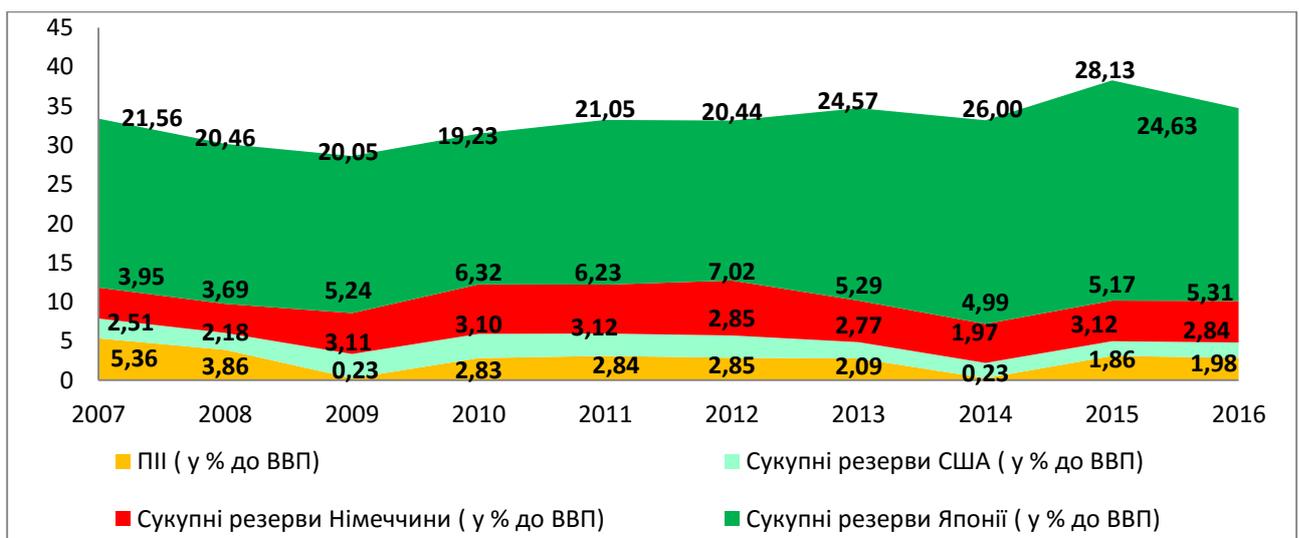

Рис. 2.4. Чутливість ПІІ у світовому вимірі (у % до ВВП) до сукупних резервів провідних країн світу (у %)

*Складено автором на основі джерела: [17]

Отже, розглядаючи функціонування глобального руху ПП, необхідно звернути увагу на чутливість ПП до глобальних факторів та особливості сучасної міграції капіталів у світі. Тісний кореляційний зв'язок присутній з такими показниками: сукупні резерви провідних країн світу, інфляція споживчих цін, експорт та імпорт (у % від ВВП), інфляція, дефлятор ВВП.

3. Оцінка залучення Україною прямих іноземних інвестицій.

В умовах глобалізації та розвитку міжнародної конкуренції значна увага приділяється кількісним і якісним аспектам залучення інвестицій. Для збереження та захисту економічних інтересів України одним з основних методів є регулювання залучення прямих іноземних інвестицій.

Вивчаючи вплив іноземних інвестицій на економіку України, іноземні інвестори переслідують дві основні цілі: приріст експортних потужностей та входження на внутрішній ринок. Якщо з самого початку ПІІ сприятливі для країни-реципієнта, то в довгостроковому періоді, якщо відбувається репатріація доходів, вони можуть відігравати негативну роль. Негативний вплив інвестицій можна спостерігати в технологічній залежності, порушеннях економічних планів розвитку, культурних змінах, в діяльності уряду приймаючої країни (наприклад 80% матеріально-технічної бази України перебуває у приватній власності, причому більша половина у власності іноземних інвесторів) [18].

За даним Держкомстату, на 31 грудня 2016 року, в економіку країни надійшло 44,03 млрд. дол. США прямих іноземних інвестицій. Інвестори за цей рік вилучили 904,1 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій. На 1 січня 2016 року обсяг ПІІ в Україну у вигляді акціонерного капіталу становив 36,15 млрд. доларів США.

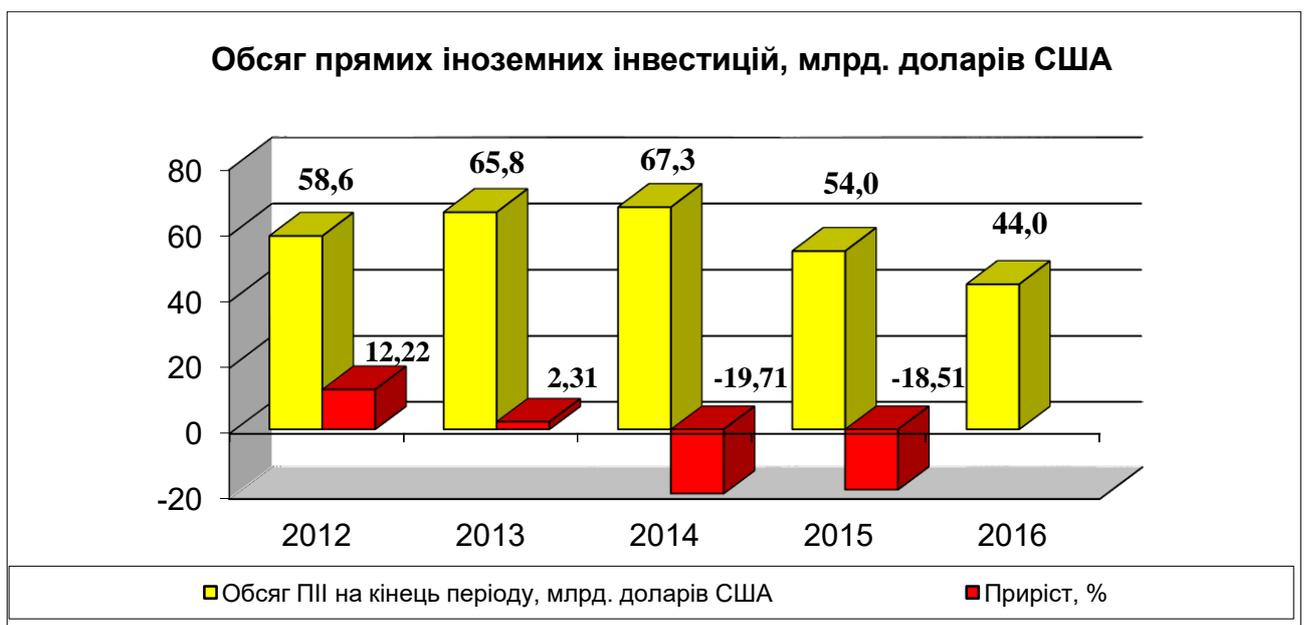
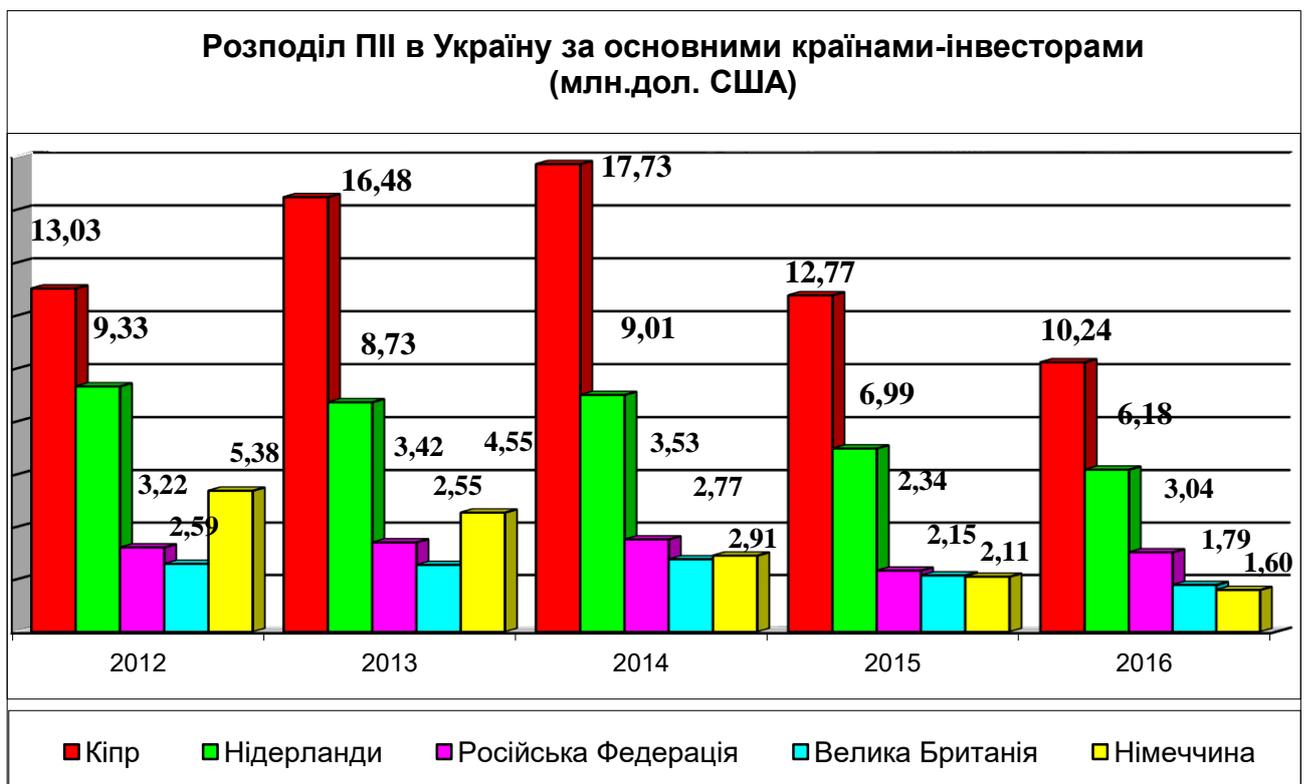

Рис 3.1. Обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну (у млрд. дол. США)

**Складено автором на основі джерела: [19]*

Загальний обсяг ПІІ (акціонерного капіталу) в Україну станом на 31 грудня 2016 року становив 44037,2 млн. дол. США (в розрахунку на одну особу складає 978,6 дол. США.)

63% обсягу залучених ПІІ припадає на такі країни як Кіпр, Нідерланди, Німеччина Російська Федерація, Велика Британія. Якщо, до 2014 спостерігався приріст ПІІ з основних країн-інвесторів, то з 2014 присутній різкий спад, що характеризується погіршенням соціально-економічного становища України (рис. 3.2).

**Рис. 3.2 Розподіл ПІІ в Україну за основними країнами-інвесторами
(у млн. дол. США)**

**Складено автором на основі джерела: [19]*

90,2 % всіх залучених ПІІ припало на 8 регіонів (Дніпропетровську, Донецьку, Харківську, Київську, Львівську, Одеську, Полтавську, Івано-Франківську області та до м. Київ) (рис. 2.3).

Через непропорційний розподіл ПІІ на території України, присутній нерівномірний соціально-економічний розвиток на території країни, та подальші (подібні до теперішніх) розмахи варіацій інвестування все більш посилюватимуть розрив у розвитку між районами.

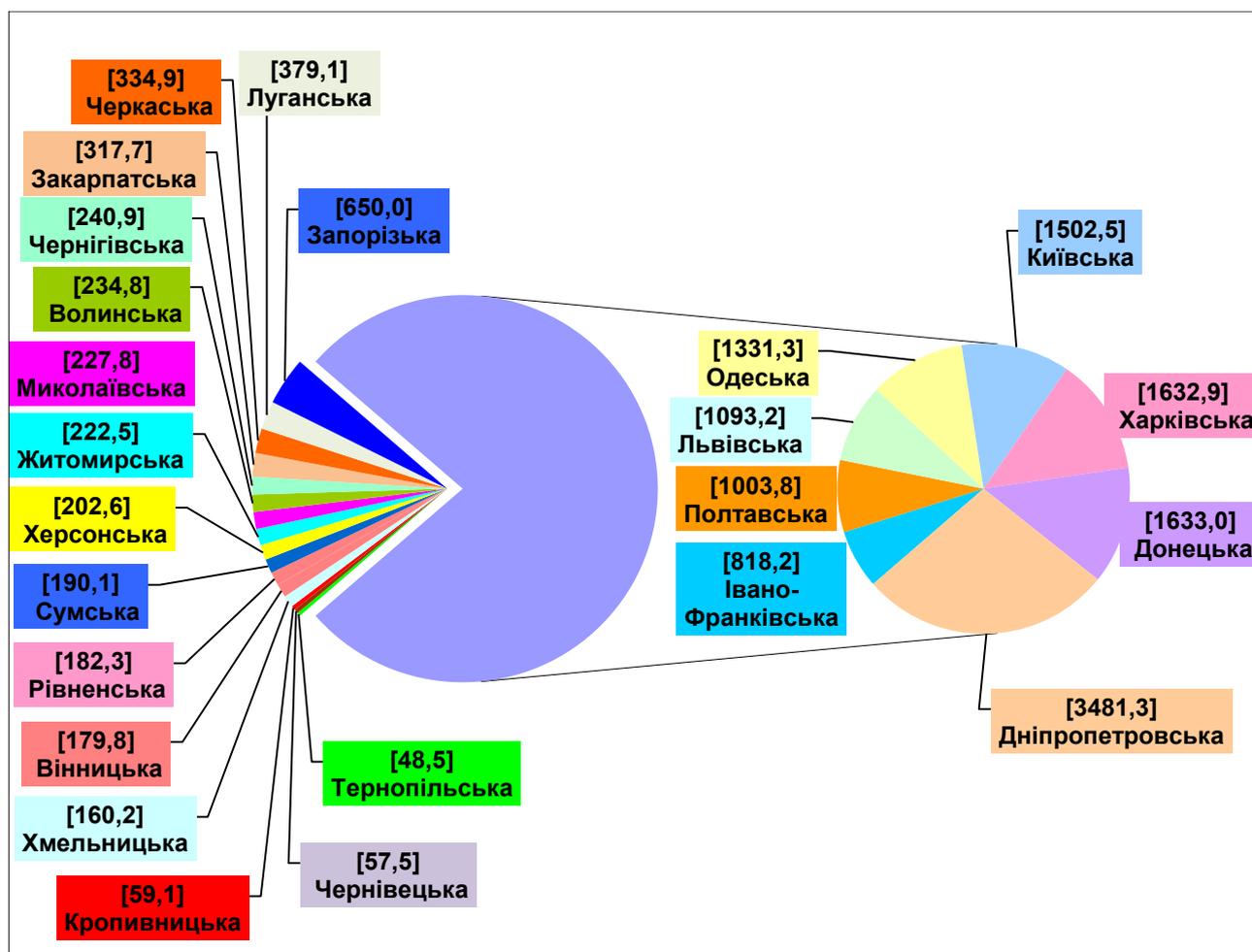

Рис. 3.3 Розподіл залучених прямих іноземних інвестицій за регіонами-реципієнтами інвестицій України (станом на 31.12.2016)

**Складено автором на основі джерела: [19]*

Здебільшого інвестори здійснюють інвестиції в уже розвинені сфери економічної діяльності. У промисловість надходить 25,9 %, а в установи фінансової та страхової діяльності – 31,5%, від загального обсягу інвестицій (рис. 3.4). Дослідження світових тенденцій галузевих розгалужень спрямованості ПІІ дає можливість стверджувати, що привабливим сектором глобальної економіки як і раніше залишається сфера послуг. Однак, в результаті підвищення світового попиту і цін на мінеральну сировину, частка добувної промисловості в світовому обсязі ПІІ зростає, хоча вона і залишається трохи нижче показників сектора послуг та обробної промисловості. В світлі вищесказаного, залучаючи іноземні інвестиції будь-яка держава має намагатися гармонійно включити їх в загальний інвестиційний процес так, щоб вони ефективно працювали разом з внутрішніми інвестиціями, внутрішнім виробничим потенціалом країни

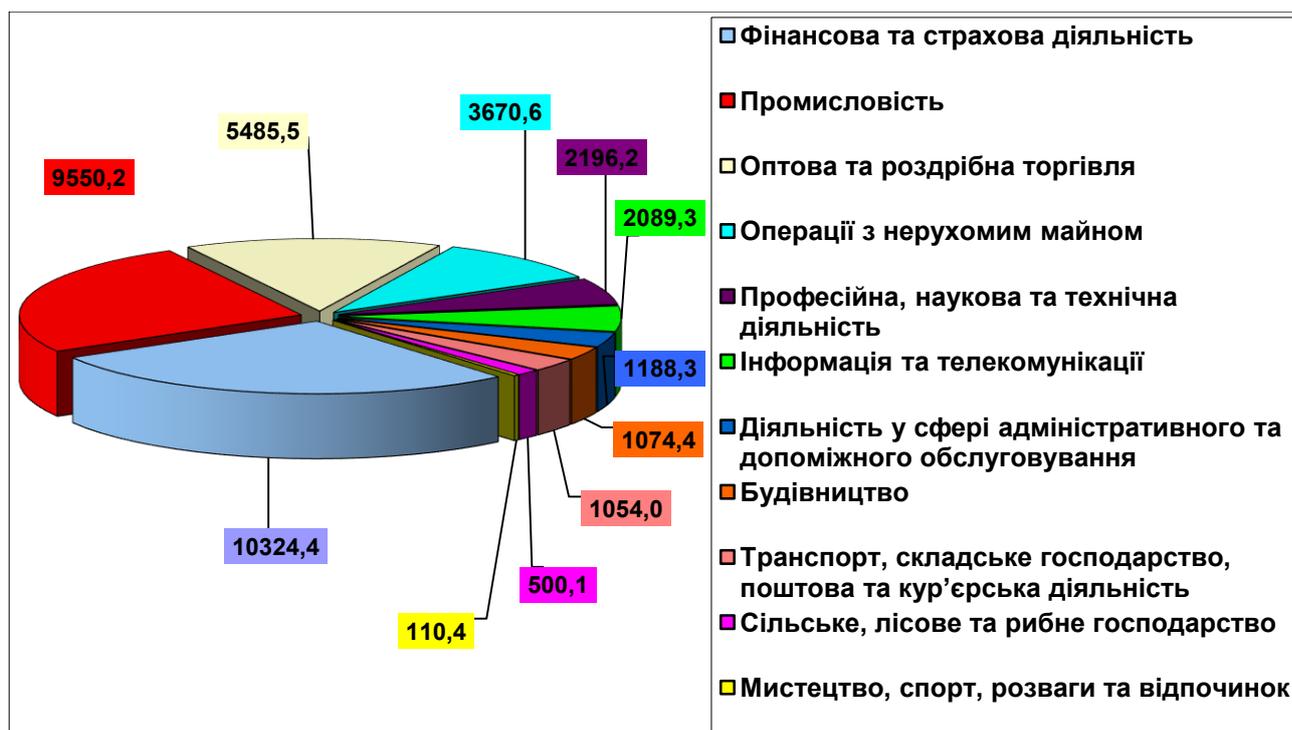

Рис. 3.4. Обсяги залучення капітальних інвестицій за сферами економічної діяльності (станом на 31.12.2016)

**Складено автором на основі джерела: [19]*

Основними ознаками несприятливого інвестиційного клімату, що позбавляє державу конкурентних переваг у залученні іноземних інвестицій в Україну є [20] :

- теперішні дії на Сході України (АТО);
- валютна нестабільність;
- нестабільність макроекономічної та політичної ситуації;
- складність та часті зміни законодавства;
- проблеми у судовій системі при розгляді господарських позовів, а саме: корупція та неналежне виконання судових рішень;
- складна податкова система, нестабільність податкової політики;
- корупція під час проходження митних процедур;
- недостатньо розвинене страхування підприємницьких ризиків;
- перешкоди для виходу нових компаній на ринок України;
- недостатньо розвинений фондовий ринок України;

- проблеми отримання банківських кредитів довгострокового характер.

Про несприятливість інвестиційного середовища для іноземних інвесторів свідчать також не високі показники рейтингів України (наприклад, індекс глобалізації Керні). За даними Світового економічного форуму, Україна у 2016 році зайняла 79-те місце за індексом глобалізації, що в порівнянні з 2015 роком Україна зайняла 76 місце (рис. 3.5)(рис. 3.6).

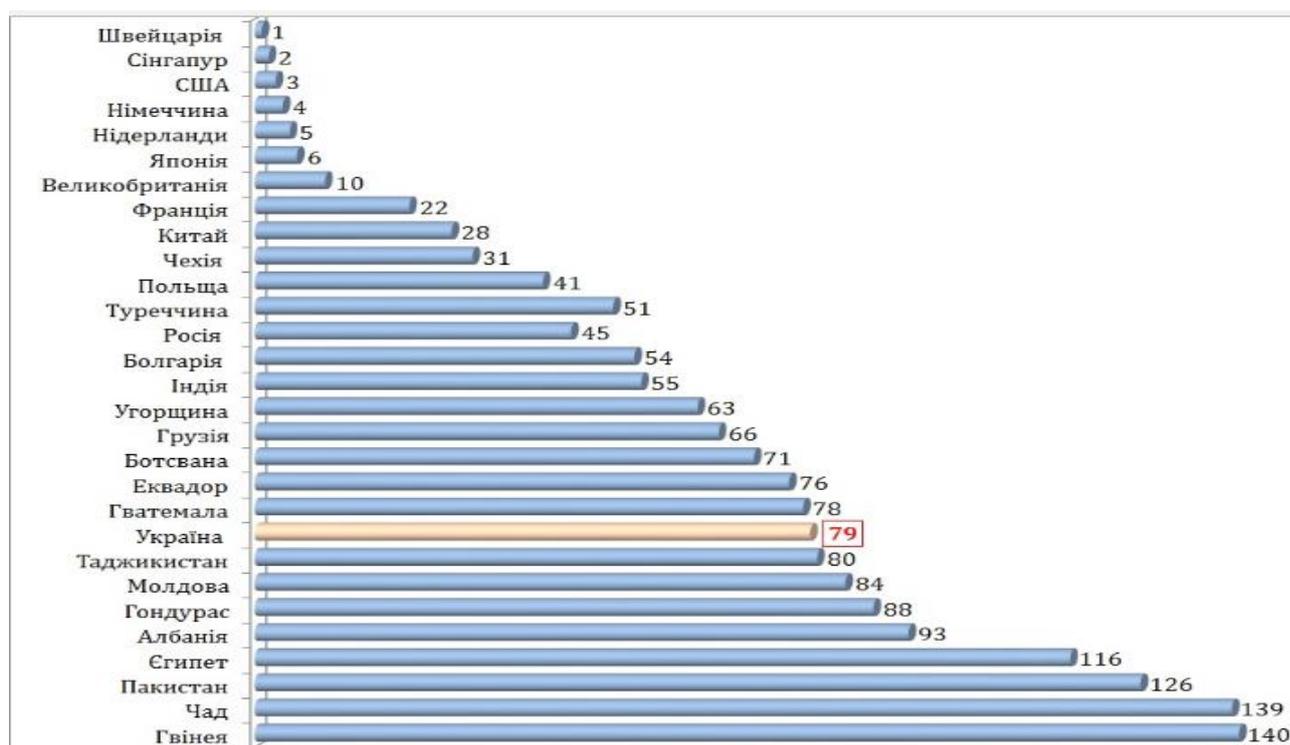

Рис. 3.5. Позиція України з іншими країнами в рейтингу Індексу глобалізації Керні.

*Джерело: [20]

Рис. 3.6. Позиція України з іншими країнами в рейтингу Індексу глобалізації Керні (2010-2016 рр.).

*Джерело: [20]

Отже, аналізуючи рух ПІІ в Україні можна виявити низку проблем, які заважають ефективному розвитку інвестування. Інвестиції, які одержує країна розміщені територіально нерівномірно. Оскільки величини інвестицій по регіонах України суттєво відрізняються, то наслідком цього впливає регіонально-різний економічно-соціальний розвиток країни. Здебільшого інвестори здійснюють інвестиції в уже розвинені сфери економічної діяльності. Важливим аспектом зменшення інвестицій є нестабільність валюти, антитерористичні дії на Східній Україні, корупція, проблеми у судовій системі, нестабільність політичної ситуації.

4. Політика підвищення глобальної атракційності України для прямих іноземних інвестицій.

Важливою передумовою економічного зростання є активізація інвестиційної діяльності. Згідно з Законом України «Про режим іноземного інвестування», під іноземними інвестиціями в Україні розуміють — всі види цінностей, що вкладаються безпосередньо іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності згідно з чинним законодавством України [1].

В сучасних умовах інвестиції відіграють важливу роль як засіб виходу з економічної кризи, оскільки сприяють структурним зрушенням в економіці, забезпеченню технічного і технологічного прогресу, підвищенню якісних показників господарської діяльності. Уряд до ключових завдань, згідно державних програм активізації розвитку економіки, відносить якнайширше залучення інвестиційних капіталів, які стануть джерелом нових знань, технологій і принципів управління, підвищення зайнятості [21].

Протягом останніх років інвестиційна політика багатьох країн характеризувалась лібералізацією й спрощенням процедур здійснення іноземних інвестицій, відбулася активізація зусиль регулювання іноземних інвестицій.

У розвинених країнах діє принцип одержання іноземними інвесторами національного статусу господарської діяльності. Організація економічного співробітництва та розвитку пропонує надавати господарські права на керування підприємством для іноземних інвесторів такі ж, як і для населення. Така діяльність буде сприяти покращенню інвестиційного клімату в Україну [3]. Система прав та інтересів іноземних інвесторів має три рівні:

- рівень законодавства країн-одержувачів;
- багатосторонній рівень;
- двосторонній рівень [10].

Ще одним можливим варіантом приваблення іноземних інвестицій є відновлення функціонування СЕЗ/ВЕЗ. Однак можна виявити декілька дискусійних положень. Для того щоб СЕЗ/ВЕЗ була привабливою для

ефективних іноземних інвестицій необхідною є, в першу чергу, розвинена інфраструктура, починаючи від автомобільних шляхів, закінчуючи високошвидкісним Інтернетом. Орієнтацію вітчизняних СЕЗ/ВЕЗ на залучення будь-яких інвестицій – без чіткого акцентування доцільності залучення саме технологічних компаній – слугує не менш переконливим негативним прикладом. Доцільним та ефективним буде відновлення СЕЗ/ВЕЗ в тому випадку, якщо відбуватиметься залучення технологічних експортно орієнтованих компаній на ці території. Розміщення технологічного виробництва дозволить посилити сприятливий ефект пільгового оподаткування СЕЗ/ВЕЗ [16].

Першочерговими галузями-реципієнтами повинні стати не фінансовий сектор, а обробна промисловість. Для України можна запропонувати залучення іноземних інвестицій у виробництво автотранспорту та авіабудування.

Окрім обробної промисловості та сільського господарства можемо рекомендувати залучення іноземних інвестицій у сервісні центри: логістичні центри, де розміщуються потужні термінали, склади, перевантажувальні комплекси та інша транспортна інфраструктура для всесторонньої обробки значних обсягів експортно-імпортних і транзитних вантажів. Завдяки вигідному географічному розташуванню Україна активно використовує свій транзитний потенціал, однак можливим видається покращення як інфраструктури сполучення, так і організації транспортування. Доцільним видається розміщення таких логістичних центрів у прикордонних областях, що дозволить суттєво скоротити час доставки вантажів, та посилити ефективність використання транспортного потенціалу України.

Передумовою ефективного використання переваг фінансової глобалізації для країн з нестабільними фінансовими ринками є якість регулювання цих ринків (зокрема, саме слабка система регулювання була однією з основних причин кризи 2008 р.) та забезпечення розкриття належної інформації. Загалом, метою державної політики, спрямованої на регулювання інвестиційного процесу, має бути не тільки залучення інвестицій, а й активізація

підприємницької діяльності, стабілізація фінансового ринку і зростання доходів населення.

Отже, для залучення прямих іноземних інвестицій України потрібно підняти інвестиційну привабливість країни для потенційних інвесторів. Для цього треба здійснити певні кроки, які сприятимуть інвестиційного клімату. Одними з головних, на сьогодні, причин низької інвестиційної привабливості України є фінансова (валютна) та політична нестабільність, корупція та відсутність спрощених процедур узгодження та одержання дозвільної документації.

Висновки і пропозиції

Отже, за допомогою іноземних інвестицій можна покращити економічний розвиток країни, стимулювати конкурентоспроможність, збільшити кількість нових робочих місць, отримати нові технології виробництва та менеджменту, стимулювати експорт. Інвестиції є також джерело не позичкового капіталу, та валютних надходжень.

Проаналізувавши ПІІ в Україні за останні роки можна зробити висновки, що теперішня нестабільна політична та економічна ситуація в країні (АТО) негативно посприяла на залучення прямих іноземних інвестицій в Україну. Інвестиції на території країни розміщені нерівномірно, тому в деяких регіонах є відповідний рівень соціального та економічного розвитку.

Для підвищення інвестиційного клімату в Україні потрібна перш за все фінансова та політична стабільність та ефективна боротьба з корупцією. Важливим аспектом для прийняття рішень інвесторам відіграє також місткість та доступність до місцевого ринку, можливість закріплення на перспективних ринках збуту, стабільне законодавство, наявність пільг для іноземних інвесторів, відносний рівень добробуту та купівельної спроможності населення.

З метою оптимізації участі України вважаємо за доцільне на державному рівні обмежити вивіз капіталу з країни, стимулювати його реінвестування, підвищити зацікавленість потенційних інвесторів у внесках коштів у виробничу сферу, удосконалити систему ліцензування й контролю за рухом капіталу в Україні та за її межами, установити чіткі строки функціонування інвестиційного капіталу. Іноземне інвестування повинне розглядатися як імпульс до економічного росту, а не заміник внутрішніх інвестицій.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що особливостями залучення іноземних інвестицій до України в умовах формування сучасного глобального простору є орієнтованість на вкладання інвестицій у підприємства з більш високим рівнем рентабельності та швидким строком окупності.

Головними проблемами у залученні іноземних інвестицій на сьогодні є: політична та законодавча нестабільність, відсутність надійних гарантій захисту

від змін українського законодавства, значний податковий та адміністративний тиск, високий рівень корумпованості та бюрократизму, значний рівень інфляції в країні та складність реєстраційних, ліцензійних і митних процедур. Основними шляхами вирішення даних проблем можуть бути: створення системи інституцій і механізмів, що полегшують діяльність інвесторів в Україні та здійснення скоординованої інформаційно-маркетингової політики, що суттєво покращить інвестиційну привабливість України у світі.

Список використаної літератури:

1. Закони України: «Про інвестиційну діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про оподаткування прибутку підприємств», «Про режим іноземного інвестування», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків». [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Реверчук С. К. Инвестология: наука про інвестування: [Навч. посібник] / С. К. Реверчук, Н. Й. Реверчук, І. Г. Скоморович [та ін.]. – Атіка, 2001. – 264 с.
3. Hymer, Stephen H. The International Operations of National Firms: A Study of Direct Foreign Investment / Hymer, Stephen H. – (MIT Press)., 1976. – 253с.
4. Dunning, J.H. Multinational Enterprises and Global Economy / Dunning, J.H. – Reading: Addison – Wesley Publishing Company. – Chapter 3.
5. Пересада А. А. Управління інвестиційним процесом: [монографія]/ А.А. Пересада. – К. : Лібра, 2002. – 472 с.
6. Рогач О. І. Міжнародні інвестиції: Теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій: [Підручник]/ О. І. Рогач. – К.: Либідь, 2005. -720 с.
7. Тесля С. М. Прямі іноземні інвестиції як економічна категорія, їх суть та класифікація / С. М. Тесля // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип.19.3. – С. 131-139.
8. Vintila Denisia. Foreign Direct Investment Theories: An Overview of the Main FDI Theories [European Journal of Interdisciplinary Studies] . – No. 3, December 2010. – 14 p.
9. Theoretical framework of foreign direct investment. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.scribd.com/doc/11982656/Theoretical-Framework-of-Foreign-Direct-Investment>
10. Бланк И. А. Основы инвестиционного менеджмента [Текст] / И. А. Бланк. Т. 1. – К. : Эльга-Н ; Ника-Центр, 2001. – 536 с.

- 11.Бочаров В. В. Инвестиционный менеджмент [Текст] / В. В. Бочаров. – СПб. : Изд. "Питер", 2000. – 160 с.
- 12.Гитман Л. Дж. Основы инвестирования [Текст] / Л. Дж. Гитман ; пер. з англ. – М. : Дело, 1997. – 1008 с.
- 13.В. М. Гриньова, В. О. Коюда, Т. І. Лепейко та ін. Інвестиційний менеджмент: підручник [Текст] / В. М. Гриньова. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 544 с.
- 14.Матюшенко І.Ю. Іноземні інвестиції : навч. посібн. [Текст] / І. Ю. Матюшенко, В. П. Божко ; М-во освіти і науки України. – К. : Професіонал, 2005. – 336 с.
- 15.Determinants of Foreign Direct Investment: A Sectoral and Institutional Approach. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2010/wp10187.pdf>
- 16.Куцик П.О., Ковтун О.І., Башнянин Г.І. Глобальна економіка:принципи становлення,функціонування,регулювання та розвитку: [монографія]/ Куцик П. О.. – Ль. : ЛКА, 2015. – 235 с.
- 17.Офіційний сайт Світового банку [Електронний ресурс.] – Режим доступу: www.worldbank.org.
- 18.Кравців В.С., Мельник М.І., Антонов В.Б. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України: проблеми та політика активізації: монографія/ В.С.Кравців, М.І. Мельник, В.Б. Антонов. – Львів: ІРД НАН України, 2011. – 386 с.,
- 19.Офіційний сайт Державної служба статистики України [Електронний ресурс.] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
- 20.Фаломеев А.Н. Инновационное инвестирование / А.Н. Фаломеев, В.Г. Ревазов. – СПб.: Наука, 2001. – 184 с.
- 21.Денисенко М.П. Роль іноземних інвестицій у трансформаційній економіці / М. П. Денисенко // Проблеми науки. – 2003. – № 1. 27-29 с.;